

REVISTA ORĂȘTIEI

ABONAMENTELE:

Pe 1 an 3 fl.; pe 1/2 an 1 fl. 50 cr.; pe 4 luni 1 fl.
Pentru România și străinătate 4 fl. la an.
Manuscrise nu se înapoiază. — Scrisori nefrancate
nu se primesc.
Abonamentele se plătesc înainte.

Apare în fiecare Sâmbătă

EDITOR AL FOII:

Aurel Popovici-Barcianu, director.

PROPRIETATEA

Institutului tipografic „Minerva” în Orăștie.

INSERTIUNILE:

Un șir garmond prima-dată 5 cr., a 2-a oară
4 cr., a 3-a oară 3 cr. și timbru de 30 cr.
Atât banii de abonament cât și pentru inserțiuni, sînt
a se trimite la adresa: „Minerva” institut tipografic
în Orăștie (Szászváros).

N'au cu ce!..

Ungurilor le zboară norocul pe dinaintea nasului și n'au cu ce îl prinde! — așa ni-o spun ei înșiși.

În Austria lupta între popoare a ajuns într-o stare de unde reîntoarcere la vechea obicinuință de a pune pe un popor (pe Nemți) peste toate celelalte, — *Nu mai este!*

Nu, căci s'au întărit popoarele pe capetele cărora sta cocoșat cel nemțesc, și s'au tot mișcat și încordat, până l'au tras și pe «copilul norocului» jos între ele.

Aci nu mai poate fi vorbă decât de-a deschide drum larg adevăratei dreptăți, dând puțință fiecărui neam să fie stăpân în casa sa, la vatra sa, și apoi așa cu toatele la olaltă să-și dea mâna pentru susținerea „patriei comune”, a țării.

Când pe acest temei va fi pus tot lucrul, duhul liniștii și a tignei să va coborî earăși peste locuitorii țării și înflorirea de obște va lua un nou, și mai puternic, avânt!

Au ajuns să înțeleagă acest lucru drept și firesc, chiar cele mai înalte cercuri conducătoare ale Austriei.

Maiestatea Sa împăratul știm cum a recunoscut de adevărate și drepte cererile naționale ale Cehilor, și ministrul său președinte a spus, că aceasta (adeacă recunoașterea și facerea dreptății) îi va fi steaua conducătoare la cărmuirea țării în viitor.

Interesantă e însă ținuta Ungurilor în fața dezvoltării lucrurilor de dincolo.

Ei ved, că cobe bună pentru viitorul celor ce vreau azi să mai înghiță neamuri și popoare, nu e aceea dezvoltare, de aceea unii se sparie de ea, și prin foi de întâiul rang, ca „Pester Lloyd” să aruncă asupra guvernului din Austria înjurândul că e, un slăbănog, că împinge lucrurile la destrămarea propriei patrii, în loc să lucreze la întărirea, la încheșgarea ei! Și o iau cu ruda cea lungă, cu amenințări, că de lasă să se ridice acolo toate neamurile la putere, Ungaria are să-și rupă legăturile cu Austria și numai chiar cu capul încoronat să mai rămână la olaltă!

Așa glăsuesc cei cu spaima în sufletul lor necurat.

Alții (cu «Magyarország» în frunte) cearcă să se mângăe. Ei zic: Lăsați că-i bine că să «dumică» Austria! Abia o să iasă la iveală, că cel mai puternic razim, în nouele împregiurări, cea mai puternică stâncă pentru Coroană, rămânem noi Ungurii, care sîntem încă tari și mari, și va ajunge încă Pesta inima Impărăției, cum e azi și cum a fost până aci Viena. Atunci dela noi are să se cărmuiască toată Impărăția!.. (Ăștia-s, negreșit, buni de... legat!)

Vine apoi al treilea rând („Pesti Hirlep” și cei de o smântână cu el), și zice: Da, așa ar fi să fie, dar' uite, nu merge! Ar merge dacă am fi noi așa de tari aici acasă la noi, precum s'ar cădea, dar' nu sîntem! La noi încă ese la iveală că n'avem putere de-ajuns, că n'am știut (mai drept, n'ați putut!) să ne întărim față de naționalități, ca să ne ne temem încă de încurcături din lăuntru!

«Ori-ce schimbare esențială în cumpăna dualismului (adeacă în felul cum acum e alcătuită Impărăția), zice «P. H.» ne-ar putea face nouă mare necaz! Dacă Austria s'ar destrăma acum lângă noi, noi n'am fi în stare s'o înlocuim, din lipsa de putere proprie!»..

Adeacă: Ar fi el de fost ceva bine pentru noi Ungurii în rēul din Austria, dar' numai atunci, când noi am fi tot o apă dela o margine la alta a țării, dar' așa, că noi nu putem eși la cale nici cu naționalitățile noastre de aici, cum să mai ai nădejde că o să poți din Pesta trage câte-o sprinceană încrunțată și peste cealaltă jumătate de Impărăție, unde sînt popoarele și mai dihai ca ale noastre!..

Adeacă le zboară el, mă rog, Ungurilor noroc pe dinaintea nasului, dar'... nu-i cu ce-l prinde sireacu!.. «Bine-ar fi de-ar fi cum nu-i»...

Șicanări netrebnice.

«Patriotismul» gendarmilor nostri își face de cap!

Niște tineri români din Orăștie, încă au avut să sufere din pricina lui săptămăna trecută, niște șicane foarte de nimica.

Zidari români din Orăștie, trimiși fiind la Căinel (lângă Băița) să repareze ceva la casele unui proprietar de acolo, în 28 August n., isprăvind cu lucrul, oameni tineri s'au pus să-și petreacă nițel, între cântece, până ce le va sosi trăsura să plece acasă. Ioan Herța conducea cântecele. Au cântat ei versuri de dragoste «Spusu-mi-a frunza de vie, că dragostea nu-i moșie», apoi naționale: «Hai să dăm mână cu mână», «Deșteaptă-te Române» etc.

Mai mulți țerani din partea locului ascultau la ei. De-odată un țeran întrebă pe Herța, că nu știu și «Doina lui Lucaci» că a tot

auzit de ea, dar' de cunoscut n'o cunoaște. I. Herța i-a răspuns că o știe și pe aceea, cum se nu? și a început să i-o cânte, lin, dar' cu drag, cu foc, ca ori-ce cântări naționale.

Abia a cântat însă o parte din ea și hopt cine întră în birt? Doi gendarmi, spriginitori cu sulita «ideii»... Trăsura încă le sosise, și măestrii erau chiar gata de drum.

«Să nu se miște nici unu de-aci, că-i vai de steaua lui!»... strigă un gendarm încrunțând din sprincene și fulgerând din ochi, ca și cum ar fi pus mâna pe o bandă de mult căutată de reufăcători.. Zidarul Herța îl întreabă senin și fără frică, de ce adeacă să nu se miște, doar' ei sînt drumari și-i așteaptă trăsura, vreau să plece.

Gendarmul îl întreabă, că de ce-au cântat «cântări oprite?»

— *Noi n'am cântat cântări oprite, ci precum toată paserea își cântă cântecul ei, ne cântăm și noi cântecele noastre!* — a răspuns brav bravul Român!

— De ce nu cântați ungurește? a întrebat zelosul răspânditor de «cultură maghiară»..

— Nu știm noi Ungurește.

Au voit gendarmii să-i lege, dar' inteligentul țeran l'a făcut luător aminte pe gendarm, că nu are drept la asta, că ei nu sînt hoți, și dacă vor ceva cu ei, să-i cheme la judecată unde să cuvine.

Și s'a dat napoi îngâmfatul împenat, și nu i-a legat, ci le-a luat numai numele ca să facă arătate asupra lor, că i-a prins clătănând la temelile «ideii», prin cântare de cântece Lucacești!..

Numele zidarilor puși la «rēvaș», sînt: Ioan Herța, Vasile Borsa, Ioan David și Dionisie Lup.

Au scris și pe crășmarul Petru Trestian, locuitor în Căinel.

Nevasta crășmarului vesele că aci merge cu scrisul, a cerut gendarmului să o serie și pe ea, că și ea cu copilășul ei (de 5 ani) a cântat cu cealaltă!..

Acum o să ne trezim ear' cu un «proces de agitație» de o să fie mai mare hazul.

FOIȚA „REVISTEI ORĂȘTIEI”

Un Trandafir.

Prin vrafal de scrisori iubite,
Un trandafir găsit-am azi,
Și lacrimi calde, priddite,
Mi-au curs în rîuri pe obraz.

L-am pus la sîn, de și în glastre
Aveam atăția trandafiri,
Căci el e mort, dar' dă viață
La dragi și sfinte amintiri.

G. Admirescu.

MARIA

— Spicuri din «Cartea Dragostei» de P. Nansen. —
(Urmare.)

Față de Maria nu a fost lipsă să mă port cu asprime. Știam că și așa într'o zi de bunăvoie îmi va cădea în brațe. O simțam din privirea ei timidă, de pe tremurul mâinii ei când îmi dădea mâna. Față de ea n'a fost lipsă să fac întrebunțare de teoria dură

dar' triumfătoare a luării cu asalt! Nici nu voiam ca așa dintr'odată să fie a mea. Cum să bucură grădinarul care a ajuns în posesiunea unei flori rari, și zi de zi pândeste că oare când își va desface bobocii, dar' mai curēnd n'are curagiu să se atingă de ea, așa eram eu cu Maria.

Și grădinarul a asteptat cu răbdare desvélirea florii.

A sosit și clipita dulce a desvélirii... Maria sfîită și roșindu-se, dar' cu o voce în care se simțta totuși ironia șireteniei femeesti, îmi zise de odată, fără nici o întroducere: «Totuși ești mare tândală d-ta, domnul meu.»

Femeile își închipue, că așa își storc admirarea și stima bărbaților, dacă arată, că sînt «jertfele amorului adevărat...» Și astfel de apucături șirete, amēșesc pe bărbatul cu inimă de femeie, care și el se ține pe sine de un mare reufăcător când se rătēcește cumva în brațele unei femei. Dar' firește, la flăcăi de felul nostru, lucrul acesta stă cu totul altfel. Noi nu mult dăm pe sentimentalism, căci știm că ele nouē au să ne mulțumească suvenirile cele mai aurite ale vieții lor...

Maria era a mea. Dar' eu nu eram al ei, ori cel puțin nu credeam că sînt; nici ea nu credea. Știu ce gânde. Mi-a spus'o de

multe-ori și eu nu i-am contrazis, pentru-că nici când nu era mai adorabilă ca atunci când îi tremura inima de teamă, de jaluzie. Era în stare să creadă că în toată ziua am zece iubite. Mi să plîngea că «întreg orașul» o știe și «vorbește» așa.

«Întreg orașul!» Ingeț de groaza «vorbelor»... Insecte rele, microbi, ce să strecură la noi prin gaura cheii dela ușă, prin crepăturile ferestrelor, ca să-și poată depune sēmînța insultei...

Maria mea e mai albă, mai fermecătoare ca ori-care femeie din lume. Rēsuffarea ei e mai dulce ca parfumul viorelelor. Talia ei atât e de perfect, frumoasă, ca o statuă antică. Și piciorul poate să-l arate. Poeții au multe minciuni pe sufletul lor, dar' mai mult mințesc atuncea, când preamăresc în versuri sprintene piciorul iubitei lor. Căci azi, în zilele torturei ghetelor chineze, un picior de femeie frumos, fără smintă, e tot așa o raritate, ca în poezie florile sēlbatece de câmp.

Totuși simplu pentru frumșeta ei, iubeam pe Maria. Nu; pentru altceva o iubeam; pentru-că simțeam că D-zeu a făcut'o pe ea numai și numai pe seama mea, pentru desfă-

tarea mea. Asta o știa și Maria foarte bine.

O observ când e cu altele. O neliniște continuă o chinue, ca și cum s'ar teme de o primejdie mare! Ca și cum ar fi numai o păsărică rătēcită în colivie străină!..

Iubire tot mai tare și tot mai tare îmi leagă inima de inima Mariei. Ea e sinceră, e bună și nu vrea să apară altfel, decât cum e.

Sînt femei care cred, că prin joc cochete pot să stăpânească mai bine aplicările bărbatului. Acuși îl chiamă dulce la sine, acuși îl resping earăși brusci! Cochetează la dreapta, zimbesc dulce la stînga, și vor să arate, că în giurul lor doar' stau numai brațe deschise, încât trebuie să stee să se gândească de care să se lase cuprinse!..

De un astfel de joc de panglicar cu iubirea, nu era capabilă Maria. Și bine făcea, căci numai cu bărbați slabi poate să joace femeia jocul nebunilor!..

Maria mă iubea cu adevărat, atăta e totul. Maria era a mea —

Printre multele prostii cu care măestrii ori maistrele înțelepte ale amorului umplu capul copilelor tinere, doar' cea mai mare e aceea, că femeia prin iubire împarte «grăție», și că are să-i fie pe veci recunoscător bărbatul, cărui ea i-a dat întregă inima sa. O,

Poftească și-l facă dacă cred că le e de vr'un folos. Oamenii care așa frumos s'au purtat în tața gendarmilor, tot așa se vor purta și în a tribunalului, și noi vom avea de arătat poporului nostru mai mult cu o pildă de bună purtare românească!

Știri politice.

Pe 20 Septemvrie se așteaptă sosirea Impăratului Germaniei la Budapesta.

Demult Impăratul germân își arătase dorința a veni odată și prin Ungaria, la manevre, cercetând pe M. Sa Impăratul nostru și cu o cale și părți din țară.

M. Sa Impăratul Rege Francisc Iosif l'a invitat la manevrele mari împărătești ce se fac tocmai în această vreme în ținutul Tata, (comitatul Komárom). Impăratul Wilhelm sosește mâine, Duminecă, la Tata.

După manevre, în 20 Septemvrie va cerceta împreună cu M. Sa Impăratul nostru, și orașul Budapesta. Ungurii se silesc să-l primească cu bucurie, *căci*, scriu foile lor, *e înălțul cap încoronat ce de 30 de ani de când și Ungurii au pus mâna pe putere, le face cinstea de a-i cerceta și pe ei la Budapesta!*.

Dar' între Unguri sunt și *socialiști*, ear' Impăratul germaniei e un om ce ușor trece călcând sumeț, peste multe dorințe și trebuințe de-ale plebei, de-ale mulțimei. Socialiștii Unguri o știu asta, și vor să facă demonstrațiuni contra lui. În o foaie a lor scriau foarte batjocoritor: *Să mergem să ne închinăm înaintea celui mai fără inimă Domnitor, cel care își învață pe soldați să puște și pe părinți și pe frați, dacă el, Impăratul, le va porunci!*

Ear' un anumit Kassics Péter, fost *sfetnic ministerial* până bine de curând, a înaintat apelată contra hotărârii orașului Pesta de-a cheltui o sumă foarte mare de bani pentru primirea lui. Kassics zice, că are puncte de vedere «înalte» pentru care apelează și protestează contra cheltuelilor pentru Impăratul Germaniei!

În 27 Septemvrie apoi, după ducerea Impăratului Germaniei, foile din Pesta dau vestea că va veni la Budapesta și M. S. Regele Carol al României, ca să cerceteze pe M. Sa Impăratul nostru, pe care nu l'a putut cerceta la Ischl.

Mult pot puțin buni împreună!

Sub acest titlu cetim în »Trib. Pop.« dela 4 Sept. următorul articol instructiv:

Ne pare foarte bine, putând aduce săptămână de săptămână câte-o veste,

Maria nu așa judeca. Și totuși o supărau oamenii, cunoscuții, rudeniile (oh, rudeniile!), cu vorbe. Ii aruncau că-i o ușuratică, că se joacă cu viitorul seu! Maria ușuratică! Spuneți dacă vreți, că mirosul rozei de Maiu e nesuferit, că cântecul privighetoarei, e ca ocăcăitul broaștelor, dar' nu, că Maria e o ușuratică!

Maria e simplu o copilă amozată, care ține că a iubi e un lucru tot așa de natural, precum e că floarea miroasă, că privighetoreea cântă... Da, Maria era o copilă foarte amozată, dar' pentru aceea totuși cuminte și isteată, și și lucrătoare. Coase frumos, împletește, brodează. Vorbește mai multe limbi, și se nu uit, știe și... ferbel!

Dar' se nu credeți pentru aceea, că atunci când eram singuri cu Maria, nu ne mai gândeam la nimic alteceva, decât la sărutări și ear' la sărutări. Nu, serios, țineam noi și pause, în decursul cărora apoi luam în desbatere lucruri destul de serioase. Intre altele luam tema »femeilor nesuferite«.

— Eu gândesc, îmi spunea Maria, că pentru aceea sunt așa de cu capul prin nori, că tot aceea le umblă prin minte, că ele doară-s — femeii! Și vina pentru aceasta, o purtați, în urmă, voi bărbații, care de multe-ori vă închinați naintea femeilor numai pentru aceea,

care se arate, că bunii în poporul nostru ostentire nu cunosc și repaus nu doresc, ci într-una mișcă, mai ici, mai colo, și pornesc câte-un lucru bun.

Frumoasă a fost știrea ce-am dat-o azi săptămâna despre isprava „*Reuniunii rom. de agricultură din com. Sibiiului*“ (știre dată și de noi în »Revistă«, Nr. 34.) — și nu mai puțin frumoasă e pe care o putem aduce azi despre isprava fruntașilor români din comuna *Sintea* (cercul Chișineului).

Este Sintea o comună destul de mare, de 350 numere, și aproape curat românească, (abia se află în ea vre-o 20 familii de unguri).

Trebuințele unui popor atât de numărös fiind însemnate, isteții întru ale negoțului, *Jidovii*, au folosit privilegiul și au deschis în sat prăvălii, la cari la toate le merge bine, și cari prin vremuri sau înmulțit, că azi sunt *șapte prăvălii jidovești în sat!*

Românești? — *Nici una!*

Ar trebui să fie bătut de tot la cap poporul, care se nu vadă *că așa nu este bine!*

Dar' frații nostri Români din Sintea nu sunt oameni, cari se nu vadă răul.

S'au ridicat și în mijlocul lor bărbați, cari în pept cu inimi calde românești pusu-și-au nobil gând, să facă aci o pornire pentru schimbarea acestor stări de lucruri, în ce privește negoțătoria.

Dacă *românească* e comuna, de ce banii Românilor să fie versați în prăvălia și punga *Jidanului?*

Și s'au pus oamenii la sfat, și la bun sfârșit au ajuns!

Dl preot, Dumitru Mihui, învățătorul G. Costa, primarul Teodor Falcușan și alți fruntași ai satului, au început să îndemne pe unul și pe altul, să alcătuiască cei cari au voință și puțință, *o tovărășie, în scop de a deschide o prăvălie mai mare românească în sat, care să adune cu timpul tot poporul în giurul său!*

Lucrul a fost bine gândit și bine pus la cale: n'a zis nici preotul, nici învățătorul, nici primarul, nici alt om cu prindere, *eu deschid singur o prăvălie, sunt Român, haidai Român la mine, — ci au zis: ne întovărășim mai mulți, și deschidem o prăvălie, care să fie a noastră a tuturor, să trag și eu și d-ta și cel de-al treilea tolos după ea, pe cât mi-i partea în tovărășie, pe cât mi-se cuvine!*

Firește, că în chipul acesta lucrul e pus pe un temei foarte sănătos și mult mai sigur ca altfel: e legată oare-

că nu aparțin sexului vostru! În urma acesteia apoi cele mai multe se închipue, că ea e frumoasă, delicată, de spirit, vrednică de iubire, că puțin mai sunt așa desevărite ca ea! Uită-te numai la mătușa mea Amalia. E urită ca o broască bătrână, usturătoare ca un crastavete din oțet, și fără știință, ca un pantof. Și totuși, ea se ține »representanta sexului frumos« și așteaptă ca cel mai frumos bărbat să se plece naintea ei, să fie atent, cavalier, față de ea!.

— Și tu nu ai putea fi nici pe-o clipită vanitoasă, deșertă? — întrebaiu aci eu pe Maria.

— Ba da, sunt și eu vanitoasă, îmi răspunse tremurând de pornită, sunt mândră și vrednică de pismuit, căci sunt — iubirea ta!.

Așa vorbea Maria, atât de cuminte și de virtuos, și totuși se aflau oameni, care ziceau că e — ușuratică!

(Va urma)

Trad. de Nel.

Numai o fericire e: datoria. Numai o mângăere: munca. Numai o plăcere: frumosul.

Înțeleptul se nu se distingă prin vorbe frumoase, ci prin fapte.

Timpul e criticul cel mai bătrân și mai drept dintre toți.

cum obștea întreagă a da sprigin *acestei prăvălii* și nu mai mult celorlalte, jidovești.

Așa planul a și fost bine primit și spriginitorii ușor de câștigat: *50 de fruntași ai comunei s'au făcut îndată părtași (acționari) ai prăvăliei!*

S'au întocmit statutele de lipsă la astfel de însoțiri, apoi s'au înaintat tribunalului spre întărire, și azi *deja statutele le sunt întărite și prăvălia deschisă!*

Și-au adus un conducător tinăr, pe dl Cornel Ardelean, și l-au dat lucrului curs liber.

Zilele acestea a fost în redacția noastră unul dintre înșiși fundatorii însoțirii, un bătrân cinstit și simpatic, și ni-a povestit cu multă bucurie și încredere în viitor, istoria întreagă a lucrului.

Poporul, ne spunea, a primit bucurös pornirea, fără murmur, fără împotrivire, așa că e nădejde, ca prăvălia românească să ajungă în scurtă vreme la o înflorire, încât să stăpânească întreagă comuna și să zogonească afară din ea pe perciunații, cărora nici lege d-zeească, nici omenească nu este, care se spună, că se cade a fi ei spriginiiți.

Noi din parte-ne n'avem destule cuvinte de laudă la adresa pornitorilor acestui lucru frumos și a părtașilor însoțirii, că au intrat între spriginitorii ei, — și îndemnăm cu toată inima pe *bunul nostru popor din Sintea, ca întreg să alerge numai și numai la prăvălia românească în toate trebuințele sale!*

Căci, așa făcând, un lucru plăcut lui D-zeu și oamenilor va săvârși, și pe calea înțelepciunii ne va arăta că umblă.

Pentru-că în acest chip venitul ce curge din pungile oamenilor, se va învârti tot între ei, tot între frați, în aceeași comună vor rămânea banii comunei, și aceasta e și bine și cu dreptate și cu cale!

În privința asta frumoase pilde ne dau nouă străinii!

În Arad, bună-oară, abia mai zilele trecute s'a publicat prin foile ungurești-jidovești un apel cu glas înalt, prin care se poftia publicul, ca mai ales acum, în acest an slab, *să nu cumpere de loc dela alți neguțători din afară, decât numai dela cei din Arad, pentru-ca să nu iasă banii afară din oraș! Chiar și pe trimișii marilor neguțători, tot de-ai lor, din Pesta, ori de aiurea, să-i respingă și nimic prin ei din acel oraș să nu cumpere!*

Auzi d-ta! Nici măcar Ungur dela Ungur ori Jidov dela Jidov se nu cumpere de-o fi din alt oraș! Aici nici frate nu se cunoaște!

Și, dragi Români, cei-ce la așa ceva îndeamnă pe concetățenii lor, știu de ce o fac! Ei înțeleg de ce mare folos e, ca banii comunei ori ai orașului, tot în loc să rămână, să nu luncce afară, fie chiar și mâni de frate acelea, în cari ar fi să alunece!

Ear' noi, cu câtă ușurință (ca se nu-i zicem prostie), lăsăm să ni-se ducă sudoarea muncii noastre în mâni străine, de unde mai mult înapoi se nu ne mai vină!

Eată de ce ne bucură tapta Românilor din Sintea, care e începutul unei întoarceri spre bine a acestor lucruri în acele părți.

Și că bine au făcut Sintenii, dovadă e și faptul, că pilda lor la urmare atrage și pe Români din jur. *Abia l-au prins de veste, și deja 6 comune vecine Mișca, Simonfalva, Vadas și altele, au cerut să le dea și lor statutele prăvăliei, că și ele vor să facă așa!*

Să vă ajute Dumnezeu, fraților!

Nello.

PACEA LUMII

Războiul în *Indii*, a semințiilor baștinașe contra stăpânirii străine engleze, s'a început. Aceea ce se bănuia, s'a întâmplat: Agitația a străbătut atât de adânc, încât nu se mai poate opri izbucnirea unei revoluții generale!

Trupele engleze și-au ridicat armele și își încep slujba de apărare. La 3 Sept. două mari coloane, sub conducerea alor doi generali, *Blood* și *Ellis*, au pornit contra neamurilor răsculate. În fiecare coloană sunt câte 10,000 de soldați, bine înarmați și pregătiți de luptă cruntă.

În *Cuba*, despre nemulțumirea locuitorilor căreia cu domnia spaniolă, am făcut la timpul pomenire, încă decurge o luptă grea între poporația răsculată și trupele spaniole. Cu data de 5 Sept. spre pildă, se telegrafiază, *că o ciocnire sângeroasă a avut loc între răsculați și trupe. Au perit în luptă 228 de răsculați și 44 au fost prinși.* Trupele spaniole însă, înarmate și disciplinate militarmente, au pierdut abia 3 morți și 9 răniți.

„Asociațiunea“ la Turdaș.

Dela comitetul Despărțământului IX. (Orăștie) al „Asociațiunii“ pentru literatura română și cultura poporului român.

Nr. 6—1896.

Convocare.

Adunarea generală ordinară a despărțământului nostru se va ținea în comuna **Turdaș** la **26 Septemvrie st. n. 1897**, înainte de amiază la 11 ore în biserica grcat. cu următorul

Program:

1. Deschiderea adunării prin directorul despărțământului;
2. Citirea raportului general despre afacerile despărțământului dela ultima adunare până azi;
3. Raportul cassarului despre starea financiară a despărțământului și în legătură cu aceasta citirea numelor membrilor fundatori, pe viață, ordinari și ajutători, precum și a membrilor restanți cu taxa anuală;
4. Esmiterea unei comisiuni de trei pentru conscrierea membrilor noi și incasarea taxelor dela membrii vechi;
5. Esmiterea unei comisiuni de trei pentru censurarea raportului general și a raportului cassarului;
6. Citirea eventualelor disertațiuni intrate la comitet;
7. Distribuirea gratuită a cărților de lectură, de folos public poporal;
8. Raportul comisiunilor esmise sub p. 4 și 5;
9. Alegerea alor 2 delegați pentru adunarea generală a »Asociațiunii«, care se va ținea anul viitor la Beiuș;
10. Eventuale propuneri referitoare la afacerile »Asociațiunii« și promovarea scopului acesteia;
11. Alegerea unui director și alor 6 membrii ordinari și 3 suplenți în comitetul despărțământului pe un nou period de 3 ani;
12. Incheierea adunării generale prin director și privirea expoziții de lucrul de mână femeiești, adunate și expuse de către țeranele din Turdaș și Pricaz.

La aceasta adunare se invită cu toată stima inteligența și iubitul nostru popor de pe teritoriul despărțământului.

Orăștie, la 9 Septemvrie st. n. 1897.

Dr. I. Mihu m. p.,
director.

L. Bercian m. p.,
actuar.

Doritorii de a participa la prânzul comun se invită a se însinua până la 25 l. c. st. n. la actuarul despărțământului seu la dl *Ioan Rosu*, notar în Turdaș.

CORESPONDENȚA

Din Munții-Apuseni.

Abrud, în 3 Sept. n. c.

(Alegere de protopop. Cuvinte cu două înțelesuri). A fost o zi mult dorită ziua de 1 Sept. n. c. pentru tractul protopopesc gr.-or. al Abrudului, căci în aceea zi avea să se aleagă viitorul protopop pentru unul din cele mai însemnate protopopiate ale Arhidiecesei. Toți am așteptat-o cu dor și interes viu. Membrii sinodului au luat mai toți parte la alegere. După serviciul divin în biserică gr.-or. din Abrud, sinodul protopopesc s'a deschis la 11 ore a. m. prin comisarul trimis de consistor, părintele protopop I. Papiu. Membrii sinodului au fost la înălțimea lor. S'au dat 44 de voturi, dintre cari 27 voturi a întrunit Petru Popoviciu paroch în Abrudsat și administrator protopopesc acum, ear' 17 voturi a primit dl Romul Furdul, protopop în Câmpeni. Majoritatea sinodului a fost tălmăciul credincios al dorinței de obște din Munții-Apuseni. O bucurie generală s'a arătat în toate părțile. Și cu drept cuvânt. Părintele Popovici are toată dragostea noastră, e un bărbat de încredere. Dela începutul venirii sale în Munții-Apuseni a dezvoltat lucrarea cea mai vrednică pe terenul bisericesc și școlastic. Preoții din acest tract sânt cei mai veseli, nădăjduind că vor avea în fruntea acestui tract pe astfel de bărbat, cu care pot lucra în interesul bisericii și școlii în cea mai deplină înțelegere. Și lumea mireană încă se bucură mult, că doar' în viitor părintele Popovici va reprezenta acest tract, căci și-a pus în el cele mai bune nădejdi, pentru a aduce cu timpot la înflorire tractul.

Nu pot trece cu vederea să amintesc de încheiere despre vorbirea de deschidere și închidere a comisariatului sinodului protopopesc. A fost ceva semnificativ, când părintele comisar de două ori a atins în cuvântările sale, că membrii sinodului să nu se peardă în iluziuni, cu votul dat, căci se poate să fie înțarit de consistor și părintele Furdul, pentru care s'a dat mai puține voturi. Adecă cu alte cuvinte: poate avea cineva cât de multe simpatii și merite pentru protopopiat, altul este cel «dorit» de alții și nu de obștea bisericeii. *Ortodoxul.*

Până când sânt femeile „frumoase“?

Un ziar pentru dame, scrie despre acest lucru următoarele:

Frumseța femeii de cele mai multe ori ține cât viața ei însași!. În fiecare zi ea dobândește în maturitate, e tot mai coaptă, căci doar' fără îndoială, și frumseța femeii din acest punct de vedere trebuie judecată. E greșită părerea, că frumseța femeii peste 40 de ani, ar fi mai puțin cuceritoare ca a fetei de 16 ani... Dacă femeia trăește în amonie cu legile naturii, atunci fiecare etate își are vrăjile sale.

Frumseța între 35 și 40 de ani, își ajunge culmea.

Helena, frumseța Grecilor, era de 48 ani când a mers în Troia. — *Aspasia* a devenit soția lui Pericles la 37 ani, și strălucirea ei a durat încă cel puțin 30 de ani! — *Cleopatra* era trecută de 30 de ani când s'a cunoscut cu Antonius. — *Diana Poitiers* a dobândit inima regelui Henric II. la vârsta de 36 de ani. Regele abia era pe jumătate de bătrân ca ea, și n'a încetat nici odată a adora pe Diana. — Pe *Ana* de Austria la vârsta de 38 de ani o țineau de cea mai frumoasă femeie din Europa și giur!. Doamna *Maintenon* era de 45 de ani când a «cucerit» inima Regelui Ludovic XIV! — Vestita actriță, d-șoara Mars, era la 45 de ani în floarea frumseții sale, ear' doamna *Recamier* între anii 35 până la 55! —

Iubirea adevărată, ferbinte, nu e totdeauna a anilor 20. Zăpăcelile dela 17 ani fac experiențe ridicule, căci în nematuritate nu se prea poate găsi adevărata frumseță!

Femeia, care cu părere de rău vorbește la anumite vârste despre oare-care »timp perdut«, — face cea mai mare greșală. Numai înțelegere trebuie, ca să facă să nu se observe bătrâneța.

NOUȚĂȚI

Principele Ferdinand al României e deja așa de bine, că ese cu trăsura la plimbare la Sinaia și în giur.

Cununie. Dl *Dr. Enea Draia*, avocat în Abrud își serbează în 8/20 Septembrie a. c. cununia cu amabila d-șoară *Hortensia Mihaiu* din Orăștie, în biserică gr.-or. română din loc la orele 5 d. a. Sincerile noastre felicitări!

Vapor român. Guvernul român a comandat în Londra o corabie pentru ducerea de călători pe apă dela *Constanța*, peste *Alexandria* la *Constantinopol*. Il botează »Vaporul Regele Carol I.« Costă peste două milioane de franci, și e doar' cel mai frumos întie vapoarele ce umblă pe apă între numite puncte.

Omor crud. — În comuna *Trâmpoale* (Pretura Ighiuului) s'a săvârșit un omor din cele mai grozave. În faptul z lei de 3 Sept. după-ce bărbatul plecase cu carul după fân, împreună cu servitorii, ear' acasă a rămas numai soția sa în etate de peste 70 ani, niște reufăcători au intrat în casă, a prins pe bătrâna, au legat-o cu mâinile în spate, au sugrumat-o pe încetul, au lovit-o în cap și în fine a străpuns-o cu un cuțit. Pricina a fost dorul de jaf, ca să-i iee banii. Să spune, că ar fi luat cel puțin 3000 fl., și multe haine. Toată averea rămasă în urma bătrânei este testată bisericii gr.-or. încă de întâiul ei bărbat Chirilă Troanchés. Dar' bătrâna n'a risipit după moartea întâiului bărbat, ci a adunat încă. Rămasul după dănsa face peste 10 mii fl. Protopopul tractului se află de trei zile în parochie pentru lucrarea inventarului. Duminecă la oarele 2 a fost înmormântarea, care s'a săvârșit cu toată pompa. Au funcționat 5 preoți, între cari și fratele măcelăritei femei. Jendarmăria e pe cale de a descoperi faptul

Nou avocat în Făget. Dl *Dr. Ioan Popovici* face cunoscut publicului din Făget și giur, că și-a deschis cancelarie advocațională în Făget.

Gendarmi uciși de popor. În Visma (cătră Arad) la Sântă-mărie doi gendarmi, un sergent (Zugsführer) și un corporal au mers și au tulburat fără nici o pricină petrecerea poporului după ameazi. S'au îmbetat, au tras săbiile și au atacat fără vină pe oameni, numai din ură față de Români, și s'au tras după un gard să și împuște între ei. Poporul însă i-a încungiuat, i-a prins și i-a bătut atât de crâncen că unul, căprarul, a murit a doua zi, ear' sergentul peste o săptămână și el!

Biet popor! La ce fapte grele ești împins de mișelia și fanatismul unor nebuni, cărora li se incredintază paza buniei răndueli! Mirare nu e când își mai perde și el rabdarea și-și face apoi singur crudă dreptate!

„Nădlăcana“ institut de credit și economii, societate pe acții, este numele unei nouă bănci, ce s'a înființat de curând în Nădlac.

Schimbări la postă. Ministrul de comerț a dat un nou ordin, prin care *terminul de valabilitate al mandatelor postale* atât în comerțul intern cât și în cel cu Austria și provinciile ocupate se ridică la 14 zile socotite dela imanuarea resp. avisarea mandatului; ear' *terminul valabilității mandatelor adresate poste restante* rămâne și de aci înainte nestrămutat adecă o lună.

I-au frânt gâtul.. În urmă totuși! Dipotatoșul Orăștiei, purtatul pe brațe al Pricăjenilor, baronul *Nopcsa*, precum se știe, pățise cu fetele dela operă, încât a fost un scandal, cum numai rar, nici între pricăjenii! Il siliră să-și deie abdicarea dela conducerea operii, dar' s'a rugat să-l mai lase câtăva vreme, că prea e mare biruința fetelor, dacă așa dintr'una, cum s'au ridicat ele contra lui, să-l și lapede. Și bunii sei prieteni de prin guvern, l'au mai lăsat dară. Zile «bune» însă n'a mai avut el pe la operă. Mai ales pintre culise nu mai avea «corage» să meargă. Și a mai stat el așa intentand-neintendand până acum. Acum însă, fiind vorba că la 20 Septembrie n. sosește Impăratul Germaniei la Pesta, și va cerceta și opera, și la mergerea la operă trebuie să-l întimpine intendantul, și-au adus oamenii aminte, că cu *Nopcsa* totuși nu-i poți sta înainte! Și l'au înălțurat

acum de tot. S'a publicat și în foaia ofici-oasă scrisoarea preainaltă, foarte rece, prin care e scos din oficiul onorific ce avea.

„Adieri“ Poesii de *Traian Mihaiu*, va fi titlul unui volum, care va apărea pe la sfârșitul lunei acesteia de sub tipar, la institutul tipografic «Minerva».

Tot Jidanii mai harnici! Puternica nație maghiară, are noroc de-a să spori al naibii! Cum din ale sale proprii puteri asta nu prea merge, o iau cu lațul prin țată la prins de... oameni, care să se deie pe sine de Unguri, schimbându-și numele. Și prind ei de prins pe unii, pe care vreau să se lase, și tot la jumătate de an dau samă în vileag, că câți au prins. În jumătatea anului de față din Ianuarie până acum și-au schimbat numele 822 de inși în țara întreagă și anume: 475 de *Jidani* (așadar' peste jumătate) din ceata întreagă, apoi 305 romano-catolici (ăștia or fi Nemți, Șvabi și Slovaci), 36 greco-catolici și 6 greco-orientali.

Moarte. Dl *David Comșa*, econom și fost cantor, părintele dlui profesor *Demetriu Comșa*, a răposat la 21 Aug. v. în vârstă de 90 de ani. Fie-i țărina ușoară!

Cumpărarea Palestinei. Să telegrafiază din Turin, că după cât s'a aflat, Sultanul turcesc este aplicat a primi îmbieciunea ce i-se face, ca să vândă Jidovilor Palestina spre a-și putea reîntemeia acolo domnia lor lumească. Jidovii îi îmbie bani grei! Dar' în Roma la curtea papală ci-că s'ar fi lucrând în taină la un protest mare și inflăcărât în contra acestui lucru, de a mai da adecă locurile sfinte în mâinile chiar a Jidanilor, celor-ce atât de mult desprețuiesc acele locuri!

Inteligența română din Hădărău și giur invită la *Petrecerea*, ce o va arangia la 20 Septembrie st. n. 1897 în Hădărău în pavilionul construit spre acest scop. Venitul curat e destinat în favorul bisericii gr.-cat. din loc. Prețul intrării: de persoană 80 cr. de familie 2 fl. Inceputul la 6 ore seara. Gomitetul arangiator: *Teofil Pop*, președinte, *George Simu*, vice-președinte, *Iuliu Mureșian*, secretar, *George Danila*, *cassar*, *George Sabo*, controlor. Suprasolvirile și ofertele marinimoase se primesc cu mulțumită și se vor cuita pe calea ziaristică.

Câtă bere se consumă? Un statistic englez a socotit că pe suprafața pământului se consumă anual 17 miliarde și 600 milioane litre de bere. Intre statele ce produc bere naturală cel primul loc îl ocupă Germania care fabrică anual 5 miliarde litre; ei îi urmează Anglia cu 4 miliarde 790 litre. După aceea Statele-Unite din America cu 3 miliarde și 2 milioane și Austro-Ungaria cu 1350 milioane litre. Mica Belgie singură fabrică anual cu mult peste 1 miliard litre și întrece pe Frantia, a cărei producție anual nu trece peste 840 milioane litre.

Notiță Literară.

Din *„Enciclopedia Română“* a apărut și fascicula a 5-a.

N'avem timp să o cercetăm cu de-amănuntul și să arătăm multe, (la tot cazul prea multe!) «greșeli» ce se fac în edarea ei.

Când cu apariția broșurei 4 ne-am arătat părerea asupra lui întrinsa a tuturor numelor maghiare, multe absolut obscure, altele a căror vrednicie de a intra în enciclopedia, rămâne să o hotărască încă viitorul.

Să fac și să vor face încă recenziuni amănunțite asupra publicației.

Totuși așa per tangentem, spicuind numai ne luăm voe a arăta nouă defecte în această publicație, din privilegiul fascicului seu 5.

La pag. 460 aflăm:

„Bereteul (magh. Berettyó), un afluent al Crișului-repede, isvorește din munții metalici ai Bihorului și se varsă în — Someș!“

Intr'o notiță așa mică, atâtea inexactități! Intâi și intâi *„Berettyó“* nu se zice românește *„Bereteu“* ci *Bercău*, cel puțin prin Selagiu așa i-să zice.

A doua, cam boacăna: Dacă acest râuleț e afluent al *Crișului*, cum se poate vârsa în — *Someș?!* N'ar fi atunci afluent al *Someșului?*

A treia, ce va să zică acel «magh.» din paranteză, pus după cuvântul ce se explică, și folosit peste tot locul unde în paranteză e redat înțelesul *unguresc* al unui cuvânt? Evident e o prescurtare care vrea să-mi arate

că cuvântul de care e vorba, se zice *ungurește* așa ori așa. Dar' «magh.» ce însemnă? Cari sânt literele ce-s lăsate afară după punct? Ungurii au din «Magyar» făcut «magyarul», și așa într'un dicționar a unei limbi străine tălmăcită unguerește, poți afla prescurtat în paranteză pe «magy.» ca indicare, — dar' Românii după a noastră știință, n'au pentru redarea înțelesului lui «magyarul» nici un cuvânt care să se înceapă cu «magh.», ci singura exprimare a acelu înțeles, o are în cuvântul *„ungurește“*, deci și în paranteza română, ar trebui să aflui prescurtarea dela acest cuvânt, literele «ung.» Ori «Enciclopedia română» vrea să ne facă cu ori-ce preț un nou cuvânt foarte pocit și *unguresc?* E mai prost și decât *„Astra“*.

Alt exemplu. Pag. 443:

„Belgrad“ (sərb. Belograd = dealul alb; tur. c. *Dar ul Djihad...)*

Greșit și asta: întâi Bělgradul sərbesc nu se zice sərbesc *Belograd* ci *Beograd*; a doua: nu însemnează deal alb, ci cetate albă.

Al treilea exemplu Pag. 445:

„Bellevue, ital. (franc. Belvedere)“

Fals. «Bellevue» nu e cuvânt italian, nici Belvedere nu e cuvânt francez, ci chiar din contră!

Pe pag. 447 apoi, cetim:

„Belvedere ital. (franc. Bellevue)“

Admițând că eu ca cetitor n'am nici idee de felul cum sună limba italiană și cum cea franceză, care îndată îmi arată că e imposibil ce mă învață enciclopedia la pag. 445, — eu cărei din aceste pagini 445 și 447 se cred? Etc., etc.

Câte-or mai fi de acestea, le va scoate timpul și oamenii la iveală. Dar' numai atâtea să fie într'o fasciculă, și așa codate, și încă e prea destul!

AMICIȚIE — DISTRACTIE

„Lacrămișoare!“ Zorile ce se revarsă și amurgul ce se lasă, vânturile ce sosesc, graiu au par'că și-mi vorbesc; dară toate și-au uitat graiul lor adevărat, și-al tău graiu l'au învățat...

„La vederea!“... Să vedem! Și de nu s'ar putea?... (Un suspin adânc). — Șpaniola cum îți place? Mie de tot mult îmi place cum cântă. Sigur ai cunoscut-o și mai nainte! —

De cumva ești tot tu și mai nainte: nu ți-am putut deslega „ghicirile“. Prin urmare nu e adevărat, că aș fi „deșteaptă“!

„Nemo“... Încep să simt tot mai mult ce — fals îți este numele! În momente de melancolie pe cari atât de bine ni-le știam face mai ușoare, nu „Nemo“ îmi pare că îmi lipsește, ci — omnis!... *Ceva.*

Grau... De departe, de departe îți scriu astăzi iară carte... Să vede că e de tot cald și s'au ascuns graurii în ceva tuși la răcoare, de nu mai dau semn de viață... Grăește omule, nu mă face să te înjur să te bată instanțele... *Răul.*

FEL DE FEL

Acurat și la moarte! Marți poliția din Pesta a primit o epistolă, că scriitorul ei să ucide. Ținea însă să vestească poliția în toată regula, și i-a scris:

»Domnilor! Azi, Marți, mă potop în pădurea despre Miază-zi. Rog îngropați-mă cinstit. În buzunarul rocului aflați 150 fl. Datorii nu am. Amorul mă împinge în brațele morții. Rog nu mă secționati. Sânt din provincia și mă chiamă I. Inczedi, tapetier.»

Bravo Inczedi! Așa-mi place. Să fii acurat, și în ceasul morții. Ar fi bine numai, să vii acum odată să-i controlezi pe domni, de ți-au și împlinit toate precum le-ai lăsat.

O glumă.

— Ce deosebire este între o vacă și un împărțitor de epistole? — întrebă un tinăr pe altul.

Cel întrebat nu știe. Atunci întrebătorul îi dă tot el răspunsul:

— Aceea, că vaca trebuie să sufere ca să fie mulșă, pe când împărțitorul de epistole — nu!

POSTA REDACȚIEI.

Dlul *I. P.* în *B.* Te rugăm să abtai dela publicarea reflecțiilor, căci nu e bine să se facă prea mult zgomot în giurul acestei chestii. Are înțiriri neplăcute pentru viitor și pentru libertatea dănsilor de-a mai putea da ici-colo câte-un astfel de semn de viață.

Dlul *I. S.* în *V.* Scuză multa întârziere cu răspunsul. Ocupat peste măsură, n'am avut deloc răgaz. Dar' — va fi și mai bine...

D-lui *C. D.* în *H.* Se va publica în numărul proxim. Vă mulțămim.

Gât grâu s'a produs ăștan pe pământ.

Ministrul de agricultură, întemeiat pe rapoarte primite din țeri străine, publică o dare de seamă despre producția de grâu ăștan în toată lumea.

Reese din această dare de seamă, că nici în alte țeri în Europa, n'a fost roada mai bună ca recolta cea slabă dela noi ăștan.

Ear' urmarea acestei recolte slabe de peste tot locul e, că omenimea va avea cu 45 milioane de măji metrice mai puțin grâu, decât îi trebuiește pentru pâne!

Și arată statistica, că stăm într'adevăr în față cu o recoltă neașteptat de slabă, care apoi a tras și trage după sine o urcare atât de repede și mare a prețului grâului.

Azi maja metrică a ajuns deja la 14 fl., preț, care dela 1882, așadar de 15 ani, nu l'a mai avut! Și e cu puțință, că o să se urce încă. Ear' de va trece peste 15 fl., atunci ăștan scumpetea grâului va întrece pe toate câte se știu, de când se poartă o statistică mai acurată!

În acest an o foarte mare parte a grâului sămănat n'a răsărit și nu s'a putut desvolta de loc, și în multe țeri a fost cu mult mai puțin loc sămănat cu grâu, ca în alți ani (căci nu au îngăduit vremile rele.) Aceste țeri sânt: India-Orientală, Argentina, Franța, Rusia, România, Bulgaria, Turcia, Grecia, Tripolis, Italia, Ungaria, Austria.

În Ungaria, România, Austria, Bulgaria, Rumelia-Orientală, Turcia și Grecia, din pricina ploilor s'a sămănat cu 10% mai puțin ca în 1896.

Timpul rău apoi, a adus cu sine, că și ce s'a făcut, s'a făcut cu 10—15% mai slab (spicul mai mic și boabele mai mici), ca în anul trecut.

În Argentina, Australia, India-Orientală, Chili și în multe alte state mai mărunt de în Africa, recolta a fost cu 20—40% mai slabă, adecă pe aiurea aproape cu jumătate!

Recoltă bună au avut: Statele-Unite americane, Germania, Spania, Belgia, Holanda, Danemarca, Suedia și Norvegia, Rusia-de-miază-noapte și de apus, și în parte și Anglia.

Prisos de bucate, magazine păstrate, încât se poată exporta din ele, în parte numai cât se-și acopere propriile trebuințe, au: Rusia, Ungaria, România, Bulgaria, Rumelia, Serbia, India-Orientală, Statele-Unite americane, Canada, Argentina, Chili și Turcia-asiatică.

Ear' Australia, Turcia-europeană, Egiptul, Algirul, Tunisia, Tripolis și altele, nu vor putea exporta ăștan nimic. Dar' și din cele înșirate cu prisosuri, în Ungaria, România, Bulgaria și Serbia, prisosul e, în asemănare cu cel din anul trecut, cu 50% mai mic! În Rusia cu 30—35% mai mic.

Ear' prisosul mai mare ca în anul trecut are America, cu 25—30%, și Canada cu vre-o 40%!

Cărți nouă.

Un bun abecdar! D-nii inv. I. Moldovan, N. Stefu, I. Groșorean, P. Vancu și N. Boscaiu din Arad și giurul Aradului, au scos de sub tipar săptămâna trecută un *nou abecdar* românesc pentru școalele populare, care este superior doar' tuturor abecdalelor de până acum. Este întocmit în chip independent de modelele celor de până aci și așa frumos purcezend dela cunoscut la necunoscut, dela simplu la mai greu, că pare foarte ușor de întrodus prin el pe copii în cetire și scriere. Costă 20 cr. și se poate avea dela «Tribuna Poporului» în Arad.

D-nii învățători se nu întârzie a face cunoștința noului abecdar. Poate o să le câștige mai curând plăcerea decât cele folosite până acum.

CALINDARUL SĂPTĂMĂNEI

Zilele	Călinarul vechiu	Călinarul nou
Dumin.	a 13-a d. Rusalii, c. 21, gl. 4, v. 2.	
Dum.	31 Briul M.	12 Macedonie
Luni	1 † Sim. Stălp.	13 Matern
Marti	2 M. Mamant	14 Înălț. †
Merc.	3 M. Antim	15 Nicodem
Joi	4 M. Vavila	16 Ludmila
Vineri	5 Pr. Zaharia	17 Lambert
Sămb.	6 Min. Arch. M.	18 Toma A.

Pentru redacție responsabil: Petru P. Barițiu.

Nr. 5—1897.

(260) 1—2

Concurs.

Din partea comitetului Despărțământului IX. al «Asociațiunii» se escrie prin aceasta următoarele concurse:

1. Un stipendiu de 25 fl. pentru un învățacel de *covrigar*.

2. Un stipendiu de 25 fl. pentru un învățacel de *faur*.

3. Un stipendiu de 25 fl. pentru un învățacel de *curelar*.

Cerințele de calificare se statoresc în următoarele: român de naștere de pe teritorul despărțământului IX, etate sub 14 ani, absolvarea școalei populare cu succes bun, purtare morală bună, atestat de paupertate și starea familiară, eară petiția se fie scrisă de mâna proprie.

Se stavereste mai departe două premii à 5 fl. pentru colecție de poesii populare locale, din comuna Turdaș și Pricaz.

Terminul așternerii suplicelor la comitetul despărțământului pentru cele 3 stipendii, precum și a colecțiilor de poesii se pune pe 24 Sept. n. c.

Agenturile sânt rugate a da informațiile de lipsă reflectanților.

Orăștie, la 9 Septemvrie 1897.

Dr. I. Mihu m. p., L. Bercian m. p.,
director. actuar.

CONVOCARE.

Subscriitorii acțiilor institutului de credit și de economii „Zlăgneana” societate pe acții în Zlatna, se invită prin aceasta în virtutea §. 154 al l. c. la

Adunarea generală constituantă,

care se va ține în Zlatna, Sămbătă la 30 August v. (11 Septemvrie n.) 1897, înainte de amiază la 10 ore, în localul școalei greco-orientale.

OBIECTELE:

1. Raportul fondatorilor.
2. Constatarea subscrierii capitalului social.
3. Stabilirea statutelor societății.
4. Constituirea societății cu capital social 50.000 coroane (25.000 fl. v. a.)
5. Alegerea direcțiunii și a celorlalți funcționari.
6. Alegerea comitetului de supraveghiere.
7. Absolvarea fondatorilor de responsabilitatea normată în §. 152 al legii comerciale.

În sensul §. 155 al legii comerciale, fiecare acție subscrisă dă un vot, mai mult de 10 voturi însă nime nu poate exercita, ear' subscriitorii pot participa la adunare sau în persoană sau prin plenipotențiați, cari încă trebuie să fie acționari. (250) 3—3

Din ședința fondatorilor societății pe acții „Zlăgneana”, ținută la Zlatna în 9/21 August 1897.

Petru Popovici m. p., Emmanuel Beșa m. p.,
președinte. secretar.

Sz. 1733—1897. (261) 1—1
tkkvi.

Arveresi hirdetményi kivonat.

A szászvárosi kir. járásbíróság mint telekkvi hatóság közhírré teszi, hogy Papp György végrehajtónak Bogdán

Mária végrehajtást szenvedő elleni 713 frt tőkekövetelés és járulékai iránti végrehajtási ügyében a dévai kir. törvényszék (az algyógyi kir. jbiróság) területén levő Algyógyon fekvő az al-felfalusi fürdőgyógyi 442 számú tkjben A † 11 rend 1035. 1036 hrsz. ingatlanra 441 frt, 13 rend 5152 hrsz. ingatlanra 5 frtban, 14 rend 5784 hrsz. ingatlanra 54 frtban, 12 rend 1573/1 hrsz. ingatlanra 271 frtban, 16 rend 5837 hrsz. ingatlanra 96 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanokra az 1897. évi szeptember hó 30-ik napján délután 2 órakor Algyógy község házánál megtartandó nyilvános árverésen

a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-cz. 42 §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333 sz. a kelt igazságügyministeri rendelet 8 §-ában, kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 171 §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. jbiróság telekkvi hatósága. Szászváros, 1897. évi május hó 4-én.

Szabó, kir. aljbiró.

Intreprinzător român!

Subscrisul am onoare a face cunoscut onoratului public român, îndeosebi însă onoratelor comitete bisericesti și școlare din comitatul Hunedoarei, că iau în întreprindere și îndeplinesc zidiri de

Case, școale și biserici,

după ori-ce plan, lucru bun, cu prețuri cât se poate de cinstite, ușoare.

La trebuință gătesc însumi întreg planul de zidire!

Am zidit până acum frumoasele școli din comunele Romos, Romoșei, Balomir, etc. în Orăștie: școala catolică, asilele de copii, sinagoga evreilor, sala de gimnastică a colegiului etc., ear' acum am în întreprindere biserica din Bertiu și cea din Câmpuri-Surdac, și alte edificări.

Recomandându-mă binevoitoarei atențiuni a publicului nostru și din alte părți, semnez cu multă stimă

(164) 11—15

Nicolae Părău,

edificator, în Orăștie.

LIBRĂRIA

lui

H. Graef în Orăștie (Szászváros)

H. Graef recomandă onor. public librăria sa bogat provăzută cu tot felul de cărți, anume cu: toate cărțile de învățământ, atât pentru școalele populare cât și pentru gimnazii, precum și tot felul de recuizite de școală: caiete și unelte de desemn, condeiuri, tăblițe, hârtie, ș. a.

Ear' îndeosebi publicului român recomandă frumoasele întreprinderi literare ce apar la București și Craiova în România, și anume:

„Biblioteca pentru toți” sub conducerea d-lui Dumitru Stăncescu, editura d-lui Carol Müller în București. Apar în fiecare lună 2—3 volume frumoase ca înfățișare și neprețuit de bune ca cuprins! Au apărut din ea până acum 120 numerii. A să vedea cari sânt, la »Bibliografie«. Fiecare număr costă numai 16 cr.

Asemenea recomandă onoratului public iubitor de literatură publicația numită:

„Biblioteca de popularizare” ce apare în Craiova. Director I. Hussar, editor Ralian și Ignat Samitca. A publicat până acum 30 volume (vezi »Revista Orăștiei« nr. 16 a. c. la »Bibliografie«). Fiecare volum costă numai 16 cr.

În urmă recomandă onoratului public cea mai nouă publicațiune, numită: „Biblioteca nouă” din Craiova, edată de G. Sfetea. Publică volumașe de câte 40—50 pagini, de cuprins ales și bun, cu numai 8 cr. fiecare volumaș.

Despre tot ce a apărut nou în aceste folositoare publicații, „Revista” vestește pe cetitori la rubrica „Bibliografie” ori „Cărți nouă”. Totul se poate procura dela librăria mea în Orăștie. La comande prin postă, trebuie adaus, peste preț, un timbru de 3—5 cruceri pentru porto.

La cumpărări mai mari de hârtie și tipărituri se dă rabat însemnat

➔ Ori-ce cărți, literare ori de știință, românești, ungurești, nemțești sau în alte limbi, ce nu le-are avea deja, să procură îndată de această librărie!